

Erster Jahrgang No. 7.

Hidalmás, 4. Maj 1899.

50 קרויצער פֿירערעל יאָהרונג איינצעלנע נומערן 10

דאס צווייטע מאל ערשיינען יעדעס וואָרט מיט 2 קרויצער דאס דריטע מאל אונד ווייטער יעדעס וואָרט מיט 1 קרויצער.

קול מבשר

אויספֿיהרליכער בעריכטערשטאטטער אונד פֿערמיטטלער פֿיר קהילות נשוחתים לעהרער מלמדים בחורים (ש) סופרים רבנים.

אייננעמחויבער אונד פֿראנטוואָרטליכער רעדאקטאָר: **יצחק בן ציון וויינשטיין**

ערשיינט יעדען דאנערסטאָג

אדרעססע: „Kol Mvész“ Hidalmás.

פֿרייז: נאנציג יאָהרונג האלב יאָהרונג 2 f 1

קונקורענץ אונד אנצויגע ווערדען פֿיר וואָרט בעריכטעט, דאס ערסטע מאל ערשיינען, יעדעס וואָרט מיט 3 קרויצער.

איך פֿלאַטצליך איינע שטרענגע קינדונג — דאס העט זיך דאָך דיא אורזאכע דעס וועלכען גלייך ווערדעט איהר עם ער ר אט הען דער אויף דען באוים דעס אמת געגרינדעטע „קול מבשר“ איזט איין דאָרן אין דיא אויגען דער עלמא דשקרא — אונד וואָרדע מיר צו גערופֿען „וויילסט ש קר זיין? זא האסט דוא וואס צו מאכען אין דיעזע וועלט — מיט אמת קאנסט היער קיינען ציעל ער רייכען“

דיא געשיכטע גענויא וואר פֿאלגענדער ארט: אין קול מבשר (3 3) אין וועלכען איך וויא גע וואָהנליך דיא שקר-גאנגע אונד דיא פֿאלשען אומטריבענע וויא-דאוויו דען שוחט שילדערע האט אויך גאנצ הייד אַלמאש אן הערין ערשאַסען — וואָהל האבע איך ניכט אויס דריק קליך הידאלמאש געציעלט — זא פֿיהל טען זיך דענאָך געטראַפֿען. — זעלבסטפֿערשטאָנדליך קאַנטען זיא זיך אויך דאָפֿאן געטראַפֿען פֿיהלען. — דען וועגן איך מיר איינמאל דען אמת צום ציעל גענאממען האבע בעקומערט מיך בלוט וועניג אָב איך דאבייא גוט אויסקאַממען ווערדע — אַלף כּמוני יאבדו אונד דער אמת וכלל השוחתים זאָלל ערהאַבען ווערדען.

זון צור זאכע. — יום ה' אהרי קדושים וואר נאָך וועניגסטענס מיט מיינען וויסען — קיין שפור פֿאָן קינד דינגנס געדאנקע, דען איך האבע ניאמאנדען נאָך דאס מינדערסטע ניכט נאהע געלענט אָדער דאצו אנלאסס געגעבען. — נאך דעם בלאטט ערשיינען האבע זאפארט פֿערנאַממען מאן ווילל מיך קינדונגן — איך האבע עם געפֿליך געהאַרט פֿאָן איינען גוטען פֿריינד — דיעזער מיינער גוטער פֿריינד פֿראנטע דען היעזיגען געמינדע נאָטער: אבער דאָך אויף וועכען גרונד וויללט איהר קינדונג? יא, אנטוואַרטעט ער, וועגן וויר זוכען ווערדען, ווערדען וויר ש אָהן עט וואס פינדען. — אבער פֿראנטע דיעזער נאָכד מאלס וועגן ער איך דאנן צו איינען דין תורה רופֿען

ברוך שהחינו — ושפֿטנו

דיא פֿערגינגע פֿרייע אנגענומענע לופֿט וועלכע איך זון אטהמע, וויא זיסס ביזט דוא! — זעהנוכטס פֿאַלל ווארטע איך זיך שאהן 13 יאהרען, ענדליך ביזט געקאַממען. — געבע נאָט דער אללגיטיגע דער מיך דיעס ערלעבען ליעסס דין קאַממען זיא לטובה, למול, לברכה, ולהצחה, דער זכות פֿאָן אמת פֿיר דען איך א זיגענווילליג אונד פֿריידענפֿאַלל מיך, מיינע פֿאַמיליע, מיינע עקסיטענין אויף-אפֿערע זאָלל מיר בייאשטענען דיא עקרה בלב שלם דורכצופֿיהרען דאסס זינע מירע אונד זעלבסטאויפֿאַפֿערונג ארס מוסטער-בילד דיענע וויא מאן זיך פֿירן אמת אַפֿערן ברויך. — ברויך שהחינו והגיעני לזמן הזה, ושפֿטנו מענישו של זה — איך בין דאס שחיטות לאָ, לאָ בעזחי פֿיר אימער אונד עוויג אמן אמן ואמן נצה סלה נעד.

איך, איך, איך בין דיעס, דער רעדאקטער דעם קול מבשר, דורך מיינען בלאטט וועלכעס דען אמת איניס געזוכט שילדערט, בין איך היער געקיינדיגט וואָרדען, זון איך נעהמע עם מיר צור פֿערגינגען דיא גאנצע וועלט זעהע דאסס איך ניכט'ס זאָנסט אלס דען אמת פֿאַך אייגען האמטע, אייפֿגעאַפֿערט אונד ערשט לעבענדיג מיט פֿרישער קראַפֿט שטעהע איך זיך הקב"ה ביט פֿענד! פֿאַך דיר איינציגער הערר, האבע איך מיך אויף געאַפֿערט! פֿאַך דיר איינציגער אמת בין איך יעצט עקסיטענין-לאָ! — אנאד' הושיעה נא! כי פסו אמונים מבני אדם. —

13 יאהרע 13 וואכען אונד 13 טאגע ביז אס 13 טען אייר וואר איך שוחט קנעכט, איך האבע ניא איינען וואָרט-וועכסעל וועדער מיט איין רב נאָך מיט קהל געהאבט דען ביז צום „קול מבשר“ וואר איך איין שיעף ערגעבענער אינטערפֿהאָן יא זאָגאר מהרב מפה בעזיטצע איך אויך איינע מיט פייערהייסע וואָרטען בעמיטטעלטע קבלה. —

אונד דאָך נאָך זאָלכער אויפֿפֿיהרונג ערהיערמע

פּוֹלִישֶׁן זאַרנאַן כאַשר ידבר איש אל רעהו שמה — והסופרים המה בעלי צורה חכמים ונבונים, סוף דבר יתאמץ בכל כחו אולי נוכל לבנות מזבח ה' ההרוס — ברהשי כבוד הנני יודו מברכו שיגמור בכי טוב את אשר החל וכו' צבי דוד קירש

ב"ה פינעס אבאני

מו"ט — תזכה לעלות מעלה מעלה יתבצע מעשיך לטובה ותזכה לזכות הרבים ותשוואות הן לך על דברך הנעימים המתקום מדבש ונופת צופים הנאמרים באמת ובלב טהור גם הרב הצדיק הגאון מערלוי אשר אנכי יושב תחת דגלו הבטיח אותי שיעשה עד שידו מגעת בענין זה ועתה רכב וצלח נור צור זאכע ולשם שמים וד' יהי בעוזרך וזכות הרבים תלוי בך יודיך מנוער ואהבך לנצה המאוה לך כל טוב משה דוד גפן.

דיעזע דרייא אנערקענונגס שרייבען אונד פֿאן הערצען קאממענדע גראטולאציאנען געבע איך נור דעס האלב אין דער אַפֿענטליכקייט ווייל דיעזע צור אנטוואַרט פֿיר מעהרערע דיענען. וד"ל. זאנסט ב"ה אשר נתן לי הן בעיני העם הזה כולט פה אחד מלבד שנים — סערעד וטעמעשוואר אשר לא יחפצו בקול המבשר יען שאינו כתב באשכנזית צחה. —

ופלא זה כששה או כשמונה שנים יודע אני שההון מסערעד הלך לנסי לטעמעש וואר ולא להנס הלך וזור וכו' אלא מפני שהוא מינו ומין במינו בסיל, דער רעד.

בחורים

געבע אויך בעקאנט דאסס איך מיך גענוי ארענטערען לאסען ווערדע פֿאן יעדער ישובה איבער דאס לערנען אונד אויפֿפֿיהרונג אונד ווערדע אהנע צוריקהאלט אלעס פֿעראַפֿענטליכען זאָפֿיעל זאגע איך ש אָהן יעצט דאס אין דערקעניגער געגענד זינד 5 ישובות אין 2 דערזעלבען ווייס איך מאן לערנט פֿלויסיג אין 2 ווייס איך מאן פֿערברענגט דיא יאהרען דיא שטייערע ונגע יאהרען מיט שטחוכ, איינע ווייס איך נאָך ניכט.

איך ביטטע זעהר יעדען דער דיא ערסטען 2 נומערען דעם קול מבשר ענטפֿעהרען קאנן מיר דיעזעלבען גיטונסט פֿיר נייע אבאנענטע צוריק שיקען צו וואלען דער רעדאקטאָר.

3 גראבשטיינע (מצבת)

רָאָטה באַרבור 154 צענטומעטער לאַנג, 42 צ"מ ברויט שטוינגענד בולליג צו פֿערקויפֿען, וואָ? זאגט דיא עקספ. דיעזעס בל,

שמיעד געזעללע

דער ניכט מחלל שבת איזט וויר געזוכט, אדרעססע אן דיא ארמיניסטראַסיאָן דיעזעס בל.

איך ביטטע זעהר ביא אנפֿראַגען אויף אנטוואַרט פֿאסט מאַרקע אדער דאפֿעלקארטע צו זענען.

פֿאן בעזעטצענדע שטעללען ביטטע בעקאנט צו געבען, זא אויך איבער אלעס וואס זיך אין קול מבשר פֿאכע עראיינגעט.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő
Weinstein Béni, Hidalmás.
Druck von Kohn et Kleia, Munkács.

הערצענס צו מזל טוב מזל טוב, יאשר כח ויאשר כח זיא זאללען צור מוסטער דיענען, ואמת מארין תצמח אמן. — י"צ"ב"צ.

אייננעזערדעט (1 פֿאַרשטעצונג)

ב"ה סענהאלום

עס איזט ברודער דיא האַכסטע צייט דא דאסס אויך וויר ערלאַזט ווערדען אונד מיט אויסנאהמע פֿיר דיא רבנים פֿיר וועלכע וויר על פי דין ורת תוה"ק ערגעבען זינד פֿרייע מענשען צו זיין — מיט טרייען אמתדיקען פֿארבען האט דער רעדאקטער דיעזעס בלאטטעס אונזערע לאגע געשילדערט נור איין זאָלכער פֿיהרער זאלל אונז פֿאַראַנגעהען דער אונזער שווערעם ערביט-טערטעס הערין אונד אונזער שווערען, יאך צו ערלייכטערן פֿערשטעהט.

כי ודעתי את מכאובי האט השי"ת זיינען הייליגען פֿאַלקע אין מצרים צו גערופֿען אויך וויר טהייערע קאַללענען זאָללען דאס פֿאַללע פֿערטרויען (אויף השי"ת אין ערסטער רייע, דער רעד.) צום רעדאקטער דעם קול מבשר האבען דען ער פֿערשטעהט אונז אונד ווייס אונזער בעטרייעטעס געמיטה צו ווירדיגען.

אויף ברודער! לבו ונלכה באור קול המבשר קאממעט אונד ציעהעט אים ליכטע דיעזעס ניא געגרינדע דעטען בלאטטעס נור דורך איהם ווערדען וויר דאס ריכטיגע בעזחי פֿינדען, אינזערער געגענווארט אונד צוקונפֿט ערטראַגליכער צו מאכען, ותשועה ברוב יועץ, אונזערע ביטטערע ער פֿאַהראונגען ווירד אונז איין טרייער וואהרהאפֿטער ראטהגעבער ווענווייזער אונד פֿריינד זיין, דאהער טהייערע ברודער! רייבען וויר איינער דעם אנדערען דיא ברודערליכע האנד אונד דאס באנד דעם קול מבשר זאלל אונז צו אינזערעס וואָהלע פֿעראיינען אונד פֿערבונדען איינע קראַנע פֿירטל יאָהריג וויר זאָללען אונד וואָללען דיעזעס קליינע אפֿפֿער ברינגען דאמיט וויר פֿראַה אונד האַפֿפֿונגס פֿאַלל אין די צוקונפֿט בליקען קאַנגען מאַגע אונז השי"ת דאצו צוהעלפען אמן.

צבי סגל איש-שלום.

ב"ה סארענען

יקבל נא... ונא אל יתן לב על המלעגים על אשר לא יערוך את מכתבתו בשפת אשכנו צחה אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו העיקר אצלנו הענין ולא השפה מי שירצה לקרות שפה צחה יקרא את ה"Pester Lloyd" ומה הועיל לנו הפאליאזאט בהביאו דברים ממכ"ע אחרים ומעלה גרה בדברים של מה בכך להג הרבה ועברו שנים ללא הועיל קול דברים שמענו ותמונה לא ראינו — הא ה' ציונים (ציאניסטען) היא חברה גדולה בכל קצוי ארץ הוציאו לאור מכתב עתם בעיר קראקוי "דער יוד" בשפת

האט נאך ניא איין שוחט געזיגענט. — ליידער ליידערמיט בלוט וועניג אויסנאהמע — זענט ריכטיג דער שוחט ניכט ביים דין תורה (זיעהע זויטער דיא הארשטרייבענדע געשיכטע פאן גאראם סט. דיוורדי) ער האט אבער אויך ניכט וואהן זיך צו ווענד דען בעציגליך איינען דין תורה, קיים אונטער 10-20 רבנים איינער, דער זיך אום דיא אונטערעסע דער פשוטים בעקומערט — אונד איינען צו הילפע איינט — נון, ווען איך אויך געזעוואונגען צוואר — אלס עקסד פשוט גליקליך מיך פיהלע פרייא אויפאטהמען צו קאנד גען ווען איך אויך מיט לוסט זאגע שישו מעו שישו איין אפער דעם אמת צו זיין, איזט דאמיט נאך ניכט בעזיר טינט דיא טרויריגע לאגע דאסס זיך איינע גאנצע געמיינע דע זאמט דען רב זיך ענטשליעסען קאננע, אהנע דען שוחט איינע איינציגע זילבע פארהער צו ערוועהנען — גאנץ שולדלאז — פארמיטטאן איהם בראדלאז צו מאכען אונד נאכהויער געהען פאן זיינע שחיטה בערייטעמעם גלאטרכשרע פרייש צו פערזעהרען וויא היער דער פאלל וואר — אונד איין תלמיד חכם זיך אייסערען קאננטע איין שוחט האט נאך ביים דין תורה ניא געוואונגען, זאגעט דאך אפפען שאמט איהר אייך ניכט? — אום דאמיט זיך יעדער בעגריפע מאכען קאננע וויא אונטערעכט היער פארגעגאנגען וואר — געבע איך היער וואר טגעט רייא (מיט מיינען קאממענטארען דאצו) דאס פראטאקאלל וועלכעס געגען מיר אויף געד מאמען ווארדע.

ביה פראטאקאלל (קאפי) וועלכעס ביים א' פ' אמור תרנ"ט לפ"ק ביא דער געמיינדע צו הדיאלאמאש אבגעהאלטען גענעראל פער- זאממלונג.

בעראט הונגס געגענטשאנדע: וועטעס ניכט דער גבאי פאר דאס אים ווינטער אלס מו"ה יצחק בן ציון וויינשטיין נ"י אבווענעד וואר ליעם ער דען שאמבארער שוחט קאממען דעם ער f. 2-50 (זאגע צווייא גולדען מיט גאנצע פינפציג קרייצער) צאהלטע ער פראנט דאהער ווער איזט אייגענטליך פער- פפריכטעט דיעזע שפעזען צו צאהלען? —

פערנער ניכט דער גבאי פאר דאס דער שוחט דקהילתנו איין רעדאקטער ווארדע, ווארדע ער זעהר אין אנשפוד גענאמען זייא, ער בעווירטהעט אויך אנדערע געשעפטע, אונד אויך זעהר אפט ניכט צוהויער זאנדערן אין פרעמדען הייזערן זיך בעפינדעט ווארדע אויך דער גאבעללע שאדען צוגעפינט ווירד, דעמציפאלגע ערוכט ער דיא פערזאמעלטען מאגען בעשליעסען וואס דא אייגענטליך צו טהן זייא? —

דיא 2,50 מוסס דער שוחט צאהלען ווייל ער אייך פיר יענע וואָבע דען פאללען געהאלט בעצאנגען האבע. — אונד ווירד היעמיט פאן ר"ח אלול הבע"ל אנגעפאנגען געקנידיגט — ביז דאהין קאנן ער אלס שוחט זיך דקהילתנו פונגירען אבער נור מיט דער בעדינגונג דאסס ער זאלל צו הראב"ד דקהילתנו ביננען 3 מאגען היינין געהען אונד זיך פארנעהמען אויסצובעסערן אללע פעהלער דיא איהם הראב"ד פאררעכנען ווירד. — פאללס ער דיעס ניכט טהוט איזט ער שאָהן פאן הייטע אנגע- פאנגען געקנידיגט אונד ענטהאָבען. —

אלוז זא לויטעט דאס פראטאקאלל צו בעמערקען האבע נור נאך דאבייא דאסס איך עס הרב מפה אונטער איינען דאכבע אין פאללסטער צופריעדענהייט לעבטע, ווען ער נור ווארלטע האט ער מיך צו זיך בערופען קאננען — פערנער דאסס איך מאַר גענס דארופ גאנץ פריה אין בית הכנסת מיינע אנט- וואָרט פיר קהל צו קאממען ליעם: וועלכע עטוואַ פאל- גענדעם אינהאלטעט.

אן דיא יוד' געמיינדע צו הדיאלאמאש! נאכדעם איך אָהנע מיר צו פאר איינע זילבע צו ערוועהנען אָהנע מיך צו בעפראגען, אָהנע מיינע עווענ- טועללע פערטהיידונגען אונד אונדארען, שולדלאז אין גראַססער צופריעדענהייט צו זאלבע שטרענגע קינד דינגט פערארטהיילט ווארדע — וועלכער אומשטאנד בעציגע גענוג איבער דיא גערעכטלאַיען הינטערליים טישען אונד אינטריגואישען אומטרייעבע דער גראַסס- קאָפּפּיגען געגען מיר בעססער געזאנט געגען מיינען בלאַטט מול מבשר איזט טהיילע נון אייך מיט דאסס איך מיך געזוואונגען פערנאלאסס פיהלע בעסער אס טאגע וואנן נאָך הרב וכל הקהל אָהנע אויסנאהמע מיט געשמאקען אפעמיט פלייש פאן מיינער שחיטה פער צעהרען מיינען פאָסטען עווענט. דאס אומנות השחיטות פערלאסען צו מיססען- נור נאך איינע ביטטע... שולדען... וואהנוג... הק' יצחק בן ציון וויינשטיין עקב-ש"ס

איך האבע זאפארט דאס שחיטות אייגעשטעללט אונד ערלויבט וועלכען שוחט איכמער היינין צו קאממען דיא שחיטה צו פערזעהען אונד ווארדע נאך מיינער קינדינגט אויך ביים רב דפה אונד איבעראלל דער רעסט מיינער שחיטה פערזעהרט הוהער אבער איינען שוחט צו קאממען, מיינע שטעללע איינצונעהמען, ערלויבע איך דורכאויס ניכט איך ביטטע זאגע אונד ווארנע יעדען שוחט דער נאך איין שטיקען מענשהייט בעזיטצט אונד זיינען כבוד שאָהנט היער צו קיינע פראָבע צו ערשיינען אונד זיך ניכט אקצעפטרען צו לאסען ביז מיט מיר

כור אומר קרא! (אויפֿהוף פֿאן ירושלים)

אן דיא יעדעלדאָרציגען פֿאן זיעבענבורגען — אין נאמען דעם כולל זיעבענבורגען דורך דעססען שליח דער יעצט אין דיעזער געגענד הערומס רייזט, אונד אין נאמען דער וואהרהייט פֿערנער אין נאמען דער תורה הקדושה וועלכע אונד אנאָרדנעט עניי עירך קודם, עירך הייסט נעמליך ירושלים שליעסליך אין נאמען דער טהייערען מצוות תלמוד תורה, ביקור הולים והבנסת כלה, אונד שטיטצענד אויף דיא וואָרטען דעם הגאון אבן עזרא זצ"ל דער ב"ה וישלח אויף דען פסוק ויקן את הלכת השדה שרייבט, כי מעלה גדולה יש לארץ ישראל מי שיש בה חלק חשוב הוא כחלק עוה"ב, דאס דער יעניגע וועלכער איינען טהייל אין ארץ ישראל האט זיך אלס בעטהייליגט אין מלחם הבא בעטראכטען קאנן. — ווערד דען אללע עדעלעהרציגען האָפּליכסט ערוכט. — נאכד דעם דאס כולל זיעבענבורגען דער יונגסטע כולל איזט, אונד אויסער דאס אָהנען גאר שפאָרליכעס חלוקה געלד ממעות ר' מאיר בעל נס דיעזער כולל גאהר קיינע אויסערארדענטליכע אייננאהמען בעזיטצען, דאס מאיר בעל נס געלד וועלכעס דורך הרב הצדיק זכ"ר משה מדעש פֿערטהיילט ווירד געניגט קיים אויף דאס טאָג ליכע בראָד וואס זאָלל אבער געשעהען בעציגליך תלמוד תורה אונד ביקור הולים? דא דאך דיעזע בייא יעדען כולל פֿאן אויסערארדענטליכען אייננאהמען געדעקט ווערדען, אונד ליידער ניכט עס אין אונזערעם הייליגען לאַנדע זעהר הייפֿיג אונד זעהר אָפּט קראַנקהייטען אונד איזט זעהר אָפּט צו טרעפֿען הילפֿסלאַז דאשטעהענדע רעטמונגסלאַז ליעגענדע קראַנקע דא קיינע פרוטה בע- זיטצען פֿיר אַרצטע אונד מעדיקאמענטע צו פֿעראויס- נאכען. —

בייא יעדען כולל ניכט עס שאָהן מעהרערע עדער הערציגע שטיפֿטונגען וועלכע הייזער אנקויפֿטען אָדער דירעקט בויען ליעסען אלס בתי מדרשים לקרן קיימת היינין צו זעטצען איינען ת"ה דער אונגארישע כולל האט זאָלבע צירקא 100 אין וועלכע צירקא 100 ארמע ת"ה היינין געזעטצט ווערדען, דער זיעבענבורגישיע אבער האט נאָך קיינען, איינציגען. —

נאך מעהרערע זאָלבע אויסערארדענטליכע דרינג גענדע אויסגאבען וויא צום ביישפיעל „עזר ליוולדות" פֿיר איינע וואָכנערין, הכנסות כלה פֿיר ארמע יודישע טאָכטער הוצאות יו"ט, קמחא דפסחא, אונד נאָך אנדערע מעהרערע זאָלבע אויסגאבען. — וועלכע פֿאן ר"ם בעל נס געלדער דורכאויס ניכט געדעקט זיין ווערדען. — וואָהער דען? — אויף גרונדע דעססען היעמיט יעדעס עדלע הערץ

אויפֿגערופֿען ווירד עווי נא! התעוררו נא! ערוועקט אייער עדלעם געוויסען אום איינע מצוה גדולה שכרה אין לשער אויסצואיבען, — יעדער דעם איהם זיינע פֿינאנד ציעללע לאגע דיעם נור מעגליך מאכט זאָלל דאך דיעזען וואהלטהאָטיגען קרן קיימת בייאטראגען אים הייזער פֿיר דיא ארמען תלמודי חכמים כולל זיעבענבורגען אנזיר קויפֿען ביז 1000 גולדען צו שפענדען, זא ווירד דאס ערוואָרבענע היז אימער זיינען נאמען פֿיהרען, אונד אויף אללע הייליגע ארטען, אום איבער דיעזע שפענדער רחמים צו ערוועקען איהרע נאמען גענויא ערוועהנט ווערדען ווירד. — אויף בעסערען צוועקן לקרן קיימת געלד צו געבען איזט זעלטען צו טראָפֿען. —

דיעזע שפענדען זאָללען ענטוועדער דורך דעם שליח מיוחד פֿערמיטטעלט, אָדער דורך דירעקטע פֿאָסט אנווייזונג אן א. ב. רוקע נשטיין אונד א. קאָהן פֿאַר שטאנד דער זיעבענבורגער געד מיינדע אין יעדוואלעם געריכטעט ווערדען, וועלכע דאנן אונפֿערציגליך איינע קוויטטונג איבער דאס איינער זענדעטע אבגעהען דאססען, אונד ווירד זיין נאמען לזכרון טוב פֿערצייכעט אונד פֿערבוכט ווערדען דורות עולם. — דאך איזט צו בעמערקען דאס אללע אָבענאָנטע שפענדען ניכט פֿאן מאיר בעל נס געלדער, זאָנדערן אלס בעזאָנדערע מילדע וואָהלטהאָטיגמייטסגאבע ענטד ריכטעט ווערדע.

שליעסליך ווירד ערוכט צו אכטען דאריבער דאסס אללע נאך ארץ ישראל געשיקט טע סעפּעראטע איינצעלנע שפענדען יעדער פֿיר זיינע כולל לייטע געבע — אלזא אללע פֿאן זיעבענבורגען איינעד זענדעטע איינצעלנע שפענדען פֿיר לייטע פֿאן זיעבענבורגען געשיקט ווערדע דא זאָנט דיעם אלס מסוג גבול בעטראכטעט ווירד דען עניי אויך קודם. —

ובזכות זה תוכו לראות בבנין ציון וירושלים אמן — השליח דיא שוחטים בכל אתר אתר ווערדען ערוכט דען שליח מיוחד בייא יעדע געלעגענהייט אן דיא האנד צו געהען. — דער רעד'.

פראַ אונד קאָנטראַ

צווייערלייא בעריכטע לויפֿען אן מיר איין פראַ אונד קאָנטראַ. (1) פֿאן פֿיזע שאָבאָני שרייבט מאן מיר דאס רהגה"צ ר"ש סופר אב"ד אין ערדויא זיינע מאָגליכ קייט צור אונטערשטיטצונג דעם אגודת הוובחים אנזיר ווענדען פֿערשפראַך. — (2) הרב הגה"צ מווייטצען שטעהט אויך

דיעה... 4-5 אין דא צאהר, אלא דיעווע ווערדען דאן דיריגערען — דינס ווירד יעצט אין הודאָלאַמאָש צור צייט וועגן אַך דיעזעם שרייבע געפלאַנט.

אויפֿרוף אַן הודאָלאַמאָש-ער פֿאַרשטאַנד

וועגן אַך זאָ טאָפֿער בין אונד מיך אין דער אַפֿענטליכקייט איבערגעבע מיך צו בעאדוהייט אַבערן זיא דאך וועניגסטענס דעגן מוטה אין דיא אַפֿענטליכקייט דיעזע פֿראַגע צו בעאנטוואַרטען: נעמליך: זאַנטאָ פֿריה האַבען זיא פֿלויש פֿאַן מינער שחיטה געקויפֿט, אים 10 אַוהר האַבען זיא נור זיא מיט עטוואַ נאָך 5 לייטע, מיך געקוינדיגט ווייל אַך האַב . . . וואָס זיא וואַללען מאַגען זיא זאָגען — אונד אַם 10 אַוהר מיטטאָגס אונד מאַנטאָג דאָרויף ווייטער דאָס פֿלויש געגעסען — הרב מפה אויך דאָס זעלבע — אונד קיין חלף האַבע אַך ניכט געצייגט פֿאַר דיעזע שחיטה אַלזאָ וואָרום בין אַך געקוינדיגט אונד נאָך זאָ שטרענג? אויך אויף דיעזען אַרטיע רופֿע אַך אַך צו איינע דין תורה, אונד ביטטע אויך יעדע גוואַלטאָקטען אויסצו ווייבען דא אַך ניכט שוויגען ווערדע.

אינערעסאַנטעס

היער אין הודאָלאַמאָש ווירד געוויכט פֿאַן קהל אונד פֿאַן רב אין שוהט ובודק פֿיר וואַכענגעהאַלט זעכס גולדען זאַפֿאַרט צו בעזעטצען דעגן אַך וואַר געצוואַנגען אַבצודאַנקען דעגן זאַנטס וויא עיעדער אין דיעזעם בלאַטטע ערוועהען קאַנגע אַך שלא בכבוד אויסקאַממען קאַנגטע, זייט 4 יאָהרע זינד היער 2 שוהטים זעכס מלמדים אונד אין לעהרער, צופֿאַר אין 4 יאָהרען 4 לעהרער פֿעריאָנט וואַרדען אַללע עלענדליך פֿעראַרטט דעגן היער איזט דער רב אונד דער גבאי דא דאַמענסטיקען בייסער.

דיא ליסטע דער זייט אייניגע קורטצע יאָהרען הינטיגעביסענען זינד פֿאַלגענדע:

- (1) אַהלבים געגענוואַרטיג אין קלויזענבורג
(2) יהודא מאַשקאוויטש דיין ומו"ץ ושו"ב ושיבוי
(3) שיללמאַן לעהרער געגענוואַרטיג אין מ. לודאַש
(4) בערקאוויטש לעהרער געגענוואַרטיג אין מאַרד גיטאַ
(5) ראָטה לעהרער "
(6) שוואַרטיץ " "
(7) קרויס " "
(8) נאַש " " בעל הבית
(9) האַראַוויטיץ " " שאַמבאַר

אַן מינע פֿ. מ. אַבאַננענטע!

וויאָהל האַבע פֿיר דיעזע וואָכע אין קול מבשר ער- שיינען פּויע פֿערקוינדיגט, קאַנן מיך אַבער ניכט ענט- האַלטען וועניגסטענס דיעזע צוריקק געבליבענע בייאָלאָגע צור פֿערגעניג דער לעזער ניכט צו פֿערווענדען.

פֿאַרשטעהער — גימנאַזיאָם אין הודאָלאַמאָש

יעדער ראש היתהל

דער שכל לערנען ווילל, קאַממע נאָך הודאָלאַמאָש אונד געהע צום גבאי דארט איזט דאָס גימנאַזיאָם, וויא אונד וועלכער אַרט מאַן בריוך איינע קילע צו פֿיהרען דאָרט ווירד טאַג אונד נאַכט שמודירט — דער דיריגער רענדער דירעקטאָר איזט דאָך ניכט ער — דער גבאי זאַנדערן גאַנץ איין אַנדערער — דאָרט ווירד נור דיא זאַכע אַבנעמאַכט, דעגן צו זיינען רעספּאַרט געהערט נור פֿאַללע 2 יאָהרע איין אַבאַרט פֿיר 150 גולדען צו בויען, וועלכעס דאַן בעפֿאַר עס פֿערטיגט וואַר גלייך דען דור הפֿלגה טהורם 1/3 איינגעפֿאַלען 1/3 איינער- זונען 1/3 וועקגעפֿיהרט וואַרדע.

ועגן מאַן דען שוהט פֿערשיקקען ווילל געהערט אויך עטוואָס צו זיינען רעספּאַרט איינע געשיכטע פֿאַן דאַלקען מיט קאַפֿע — הערויס צו זוכען. — וועל- כעס אַך זעהרגערן דא מיטטהיילען וואַללע נור אַך שאַמע מיך — וואַר יא דאך 3 1/2 יאָהרע הודאָלאַמאָש מיינע געמיינדע. — גענוג דאַפֿאַן זאַפֿיעל דער שוהט וואַרדע געקוינדיגט ווילל ער האַט געגעסען אַסרו חג של פסח דאַלקען מיט קאַפֿע — אויספֿיהרליכער איין אַנדערסמאַל. — דאָך וואַר עס אין דיא קינדיגונג ניכט פּאַסענד איינצושרייבען זוכטע מאַן איינע אַנדערן פֿעהלער, נעמליך מאַן צאַהלטע פֿיר איינע אַנדערן שוהט וועגען זיינער אַבוועזענדיגט 2 גולדען אונד 50 צל ע. וו.

קורטיץ זאַממטליכע שטערענזעהער זינד ניכט אימשטאַנדע צו זעהען צו האַרען צו וויסען אייגענטליך איינען „וועניגסטענס“ האַלבעגעניגטע דעגן בעוועגונד וואָרום דער שוהט געקוינדיגט וואַרדע, וועלכע פֿעהלער ער בעניגט —

נון אַבער געקוינדיגט איזט ער דאָך! וואָס מאַכט אַבער דער גבאי וועגן איינע גראַסע איבערוועגענדע מאַיאַריטאַט בייא איינער אַנדערע גענעראַלפֿערזאַממלונג, דעגן שוהט ווייטער צו בעהאַלטען ווינשט? — פּאַרדאָן! שכל איזט דא! ערשט זאַלל קהל בעשליעסען דאָס ווער ניכט מעהר אַרס f 4 קולמוסשטייער צאַהלט האַט צור שוהט'ס אַנגעלעגענהייט קיין שטימערעכט זאַלכע גיבט עס אַבער נור דעגן גבאי'ס משפּחה — בייא-

וויאָהר זיא דאָס וויסען. — אַך ביטטע זיא זעהר ניכט אים נאַמען מיניער! כי מה אני מה חיי — אַבער אין נאַמען דעס כלל השוהטים דמרינתו (דער וועגן איין פּאַלטישער שוהט סעהר ווערטה האַט ביטטע אַך זיא אים נאַמען איינעם פּאַלטישען שוהט'ס) גאַנץ אַפֿען כּל אופֿ וועלכען גרונד איהרע בער הויפּטונג כאַזירט דאָס אַגודת הוובחים על פי סוד בנטימ'ס אַזיט.

נון דעגן! וועגן זיא נאָך קוינען איינציגען שטאַטט וויסען ווער- דען שאָהן זאַלכע אַנטיפּאַסחיען געהאַרט וואָס ווירד נאָך זיין וועגן דיא שטאַטטען פֿאַר דיא ריניס פֿאַרגערענט זיין ווערדען? דעגן שליעסליך גראַבען קאַנן מאַן וועגן מאַן דורכבאָוים ווילל אויך אין איינען פֿעלזענשטיין אויך.

אַך טהיילע נון אויך מורי ורבותי הרבנים שחינו מיט, דאָס דער אַגודת הוובחים שטעהט ב"ה זעהר שאָהן על בתי התורה געגרינדעט, זאַממטליכע שטאַטטען זינד שוהטען זינד שוהטען פֿערטיג אַזיט אַזיט אַרבייטען, צום קאַנציערען אונד איינעוועצען זינד זיא איינען אַוואַקאַסען ה' דל ווילער (שלאַנגענאַסט) אין ב' פּעסט איבערגעבען וואַרדען. — אונד כּע פֿאַר דיא זעלבען דעגן מיניסטעריום צור בעשט אַטטיגונג אונד ער בריוו טעט ווערדען, ווערדען דיא זעלבען אַן גאַנטי וצדיק המדינה צו געשיקט זיין אים איבער דיעזעלבען חכמת צו ערוועכען אַלזאָ ביטטע אים געהורר — שאָהן ניכט מעהר לאַנגע דאָרויף צו וואַרטען. —

אונד איהר שוהטים זייט געווען, עס געהט ב"ה אַך צור בעס- מערינג דא דאָך שאָהן עטוואָס דיא רבנים — מיט אייערע אַנגלעהטיג זיך צו בעפֿאַסטען בעניגען, וועגן אויך יעצט אין שוואַרטער פֿאַרבע מאַכט ניכטיג, אויף דיא רעכטע זייטע איזט וויסען נור נאָך אין ביטטען מיהע פֿערלאַנגטע, אַזיט צו דער ע. — אַבער דאָס ב"ה ווערדעט איהר מיט צו געבען, דאָסס וועגן ניכט מיינן קול מבשר, ב"ה יעצט אַללעס אין וויסען שלאָף שאָהן ערפֿאַרען וואַרען, נון ביטטע אַך אַך נור, דא קיין אַנדערער יודישע שוהטים אַרראַן אין אונד אַרן עקסיסטירט, איר האַבע מיך לטובַתכּ מיט מיינער גאַנצען עקסיסטענץ געאַפֿערט, מיין בלאַטט קול מבשר פֿיר If האַלב יאָהרונג אדער 50 צל פֿיערעל יאָהרונג צו אַבאַננען. — אונד גלויבעט מיר דאָס אַך דאַכאיי נור אייערע טובַה ווינשע דאַמט דיעס בלאַטט וועל- כּעס אונטערדיקט אין אייערע אינטערעסען פֿעסטען ווירד ווייט פֿערצווייג- טען לאַנגען עקסיסטענץ האַבע. —

אונד אין נאַמען דעס אַגודת הוובחים רופֿע אַך אויך אויף — דאָס יעדער שוהט זאַלליס לטובַת הכלל זיך אַלס פֿעליכט אַנערקענען, פֿאַן אַללע אין זיינער אונטערונג זיך בעפֿידערען שוהטים גענוי אַפֿאַרמאַציאָן איינצוהייען וויא פֿעל געהאַלט יעדער בעזעהט, דאָרט וואָ ניכט פֿוקס געצאַהלט ווירד בייאליפֿיש אויף וואַפֿיעל דיא שחיטה געבוירען קאַממען, דיעס גענוי צו בערליטען אַן אַגודת הוובחים (דער אַן קול מבשר וועלכער דיעס דאַן איבערשטעלען ווירד) — דעגן אַהנע דיעס צו וויסען קאַנן ניכט דער פֿעניטאַנספֿאַד גענוי בעקענעס ווערדען, דיא געפֿאַללע אַנציען זאַל זאָ לייטען.

אנציען אַן אַגודת הוובחים — (עווענט, דורך קול מבשר) אין מיינער אונטערונג ניכט עס 5-10 שוהטים

- (1) אַך ב"ה היער אין . . . ציעהע f 300 פֿוקס געהאַלט
(2) (פֿביס) אין . . . ציעהע 254
(3) (פֿביס) אין . . . שחיטה געבויר צייקא f 400

מיט איינע קאַרטע פֿיר 2 קוינער קאַנן אַללעס געשיקען. — אַך בלייבע נון אויך טרייער אויפֿגעפֿאַרעטער דיענער דער זיך אויף ישועת ה' שטיטעט, דער רעדאַקטער

אינע ביטטע

אַן זאַממטליכע אַבאַננענטע: אַך זענדע היער טעהר אַלס (2) צוויי געוואַלטיגע קול מבשר בלאַטטער, אַם דאַמט אַך איינע וואָכע פֿרייאַ האַבע, וואַמענליך מיינע פֿרוואַטע אַנגעלעגענהייטען צו אַרדען. — אונד ווערדע מיט ערפֿירשטער קראַפט אונד אויפֿגעפֿערונג מיינען דיענסט מיט קול מבשר אויפֿס פּונקטליכסטע נאַקאַממען. — וויא אויס דיעזעס בלאַטטע צו ערוועקען איינע ווערדע אַך פֿאַן אַללע זייטען גענוי אַר יעניטירט ביטטע אונדער שוואַכט אַן מור דאַסס פֿעריטויען אויך קנפֿטיגהיין צו העגען אונד דאָס בלאַטט קול מבשר ניכט נור צו האַלטען זאַנדערן אויך צו פֿערברייטען למען האַמט — אונד אַזיט איבער הויפּט קיין צווייטעס אַן זיינען פֿאַכע אין אונגאַרן ניכט צו פֿירדען. — אַך האַבע מיינען גאַנצען עקסיסטענץ למען טובת כלל השוהטים אויפֿגעפֿערט, מאַגע זיך דאך יעדער שוהט אַלס אַבאַננענט פֿאַר מיר פֿאַרשטיעלען דען אַך בין ב"ה ניכט ערשאַפֿט ניכט ערמדיגע אַם גער גענטיהילע גאַנץ ערפֿירשט מיט פֿרישע בעל ב"ה תּישע קראַפט דען אַמט צו העכען. — כּן ותי רצון אַמן.

חלפים

נייע אונד אַלע, גסות פּלוגת עפֿות ורקות, האַבע צו פֿערקויפֿען בילליג, דער רעד.

אַנגעאַיפֿערט פֿיר דען אַגודת הוובחים — (זאָ ענטנעהמע אַך פֿאַן דאָס שרייבען דעס החשוב הוקר המושלט ר' יצחק אהרן ר"ב ראש האגודה).

(3) פֿאַן פֿעהר די אַרמאַט וואַרדע אַך בעריכטעט דאָס הרב ה' אב"ד דעם זעהר אַפֿט לטובת השוהטים אין זיינע דרשות ערוועהנט.

(4) ווייס אַך דאָס 2 רבנים (פֿאַן מיינע 11 רבנישע אַבאַננענטע) לטובת השוהטים זעהר גענייגט זינד, ה"ה הרב ה' החריף מטשאטה, וחרב ה' החריף מסיר- נאָדיר-פֿאַל. —

— געגען דיעזע קאַממט מיר הייטע איינע צושריפט פֿאַן . . . דאָס הרב החסיד ישר ועניו אויס טאַרנא אַן זיינע קאַלענען הערומס שרייבט, דאָסס אין דען אַגודת הוובחים על פי סוד אַנטיסעמיטיסמוס שטעקקט, אויסצושלעסענדיא פּאַלטישע שוהטים, וואָ דאָך ליעבער איזט (?) איחס) איין פּאַלטישער שוהט אַלס זאַממטליכע אונטאַרישע שוהטים.

וועגן דיעס ניכט הרב'צ מטאַרנא זאַנדערן איין אַנדערער רב טהון מאַכטע וואַרע מיר גאַהר קיין וואַני- דער. — דעגן שליעסליך איזט דיעס דער ריכט טיגע דריי פֿוס פּאַליטיק-דאַסס נאַכדעס הייט צו טאַגע דער גאַנצע כּח רבנות נור אַן שוהט אַנגעווענדעט יוערדען קאַנן, (דעגן איין רב אַהנע שוהט אַדער איין פּוכס אַהנע שווייף) — נון וועגן דער שוהט אויך איין ביסכען ערוואַכען ווילל קאַפּע אונד איינען צו ערהעבען, איזט ריכטיג דיא גאַנצע רבנות געוואַלט אין געפֿאַהר אונד איזט ריכטיג בעססער איהן צו ערשלאַגען בעפֿאַר ער ערוואַכט.

נאַכדעס אַבער דיעס הרב מטאַרנא טהוט, וועלכען אַך פֿערסאַנליך לאיש אמת ישר ועניו קאַנגע, איין זאַל- כּער זיך פֿאַן שטן הינטייסען לאַססט אונד ווייס גאַטט ב"ה פֿאַן וועס זיך פֿערבלאַנדען ליעסס, אַהנע דען אַגודת הוובחים צו בעפֿראַגען אַהנע איבער דאָס מינדעסטע אינפֿאַרמירט צו זיין אַהנע נאָך צו פֿאַרשען אַהנע נאַכער זוכען אַהנע איינען שטאַטוטט צו וויססען, ערהיטצט זיך אַלס גענענער איינעם מאַן מאַג זאַגען הייליגען פֿער- איינעם בעקענט, בלייבט יעדעס וואַהרהאַפטיגע הערין אונד יעדע גראַדענקענדע געדאַנקע שטעהן זיך זעלבסט פּראַגענד; שטעהען וויר אויף דען עולם הרמיון? אדער אין איין באַרבאַרישעם רייך? דא דאך איין דער ארטי- געס פֿאַרדעהען גאַר ניכט בעגריפֿליך שיינט.

מירי אהובי הרב מטאַרנא!

דאָס אַך איין שטיקען נאַמנות האַבע, ווערדען זיא מיר גלויבען דא אַך פֿאַן איהרען פֿאַטער זעיל איין כתב על הוראת איסור והיתר בער זיטען, נון כּנאַמנות שלי ביטטע אַך זיא אונד אַללע איהרע אַנהאַנגער פֿאַן זאַלכע וועגע אַבצו וויכען, דעגן צו יעדער צייט בין אַך אומשטאַנדע יעדען איש אמת צו בעצייגען דאָס דיעזע וועגע טעשה שטן ויצהיר זינד, אַך בעצייגען עס איהנען שאָהן אונטערטאַגט, — אונד צוואַר גאַנץ איינ- פֿאַר, נעמליך: אַך זאַגע איהנען דאָסס זיא אין דיעזער אַנגעלעגענהייט ניכטס וויסען, — יעצט זאַגע זיא דאָך וואָס זיא יאָ וויסען? — אונד

פארהאן: אינצוווישען וואר נאך דער שוויגער זאחן דעם הרב משה 3-4 יאהרע לעהרער וועלכער זעלבסט אבן געדאנקט האט דען ער ווילל רב ווערען אין עלעשה, אין סעקעלהוד, אין טשאקוי גורבוי, אין פאנעלמשעה אין . . . אין . . . נור פארלייג האט ער נאך קיין משיגע קהל געטראפֿען

דאך ביטטע ניכט צו דענקען דאסס היער שאָהן נאנץ הודאלמיש פֿאַטאגראַפֿירט איזט - ניין, דיעס איזט נור דיא פֿאַרפֿאַסט - איך ווערדע זא אייה נאָכסטענס פֿאַטאגראַפֿירען פֿאַן קאַפּפּ בוז צום שוויף אונד ווערדעט איהר שטוינען אונד זאנען אַה! פֿראַכטיגע ביאָגראַפֿיע! וואס איך היער זאנען ווילל איזט נור דיעס דאסס איך זעהר ביטטע, זאנע, אונד ווארעט נאחר קיין שוחט זאלל ניכט אונטערשטעהען זיך היער אקצעפטירען צו לאססען אונד ניכט צור פראכע ערשיינען בוז מיט מיר קיין דין תורה אבגעהאלטען זיין ווירד, אב דער מינדעס מע רונד פֿארהאנדען וואר מיך צו קינדדיגען.

דען איך וואר היער ניכט אויף בעשטימטע יאהרע, זאנדערן דיִפֿיניטיוו. אונד האט הרב משה ווירב בני מבטישום אויך נאך דער קינדונג פֿאַן מיינע שחיטה געגעסען, אהנע צופֿאר דען חלף געזעהן צו האבען, אלזא בין איך דאך גלאט כשה, אונד דאך געקינדונג, ווילל איך וויסען ווארום.

איבערהויפט זוכע איך מעהר קיינען שחיטות פאסען דען דיעס שקלאפען בראך איזט מיר צו ביטטער איך בלייבע נון היער ארס בעל בית האבע אויך שאהן איין שטיקען געשאפט בעוה"ו וואָפּאן איך מיט השי' הייפע מיט מיינער קליינע פאמיליע עקסעסטרען קאָננען ווערדע, מיט אייננאמהע 6 בעלי בתים שטעהט אללעס אן מיינער זייטע זא ווירד דער שוחט געוויסס זיין הער קאממען בערייען, צור ווארונג אונד אכטונג

יצחה בן ציון וויינשטיין
"בעל קול מבשר"

איינגעזענדעט
ס

געענדיגטער הער רעקאָרד 4
געשטאממען זא פיר פאלגענדע ציילען אין איהר דעם נעש' בלאטטע רוים צו ערטהיילען. איך ציטרע דאס בעקאנטע משר אויס דען מדרש:
פאר איינעם שמיעד ווערן/שטעטטע נינג איינסט יעמאנד פאראיבער אונד זאה דער שמיעד דאס אייזען מיט איינען גראָסען האמער אויף דען אמבוס האָט מערמע, מיט הערצוועה האָרטע ער וויאָדאס גליהענדע אייזען שרייעטע אונד יאסמערטע.

דא ריעף ער דען אייזען צו: ווארום שרייעט דא זא פירכטערליך? טראגע דאך געדולדיג דיין הארטעס לאַז! זיעה דאך דאס גאַלד אונד זילבער ווירד פאס גאלדשיידע געהאָמערט אונד געשלאגען אונד שרייעט ניכט אונד יאמערט ניכט זא אָנגסטליך! - יא! יא זיפצטע דאס אייזען דאס גאַלד ווירד פאָן! פֿרעמדען געשלאגען, דיעס שמערצט ניכט זא הארט מיך אבער שלאגט מיין אייגענער נער ברודער דאס אייזען, דאס טהומ מיר דאפּפּעלט וועה!

יא דאָפּפּעלט וועה טהומ עס ווען וויר פאָן אונד זערע אייגענע ברודער געשלאגען ווערדען. - אונד דיעזע טרוירדיגע לאגע האבען וויר טאג טאָגליך פֿאַר אויגען, וויא וויר דורך אונזערע ברודער שוחטים ומשועבדים צו ליידען האבען, ווען איינע געמיינדע - זעהר אָפּט אונטערליג - דען שוחט 2, פֿאַנגט, אין באַזעס אויגע אויף איהם ווירפט אונד איהן אָהנע גנאדע דעם עלענדע פרייס געבען זאָ בעאייילען זיך זאָגלייך אונזערע געוויסענסלאָזע ברודער צו מייסט אָהנע גאר צו פראגען וואס דא אורזאכע דאס דער שטאב איבער יענען געבראכען וואר דען איזט - יענען פאָן זיינען בראָד צו פערדראַנגען, אויף ווילל דאס אויגען מערען דען לעזער איהרעם געש' בלאטטעס אויף פאלגענדען קונקערטען פאלל דער זיך אין מיינער נאכבאר געמיינדע צו געטראגען האט.

(פֿאַרשטעצונג פֿאַנגט)

קונדמאכונג
דורך איינגעלויפֿענע מיינונגען זעהע איך פיר גוט אין דאסס דא 50 צל וואָכענדליך פיר "קול כלה" ניכט דער שוחט זאָנדערן זיינע פרויא אדער איינע אונד ערע פרויא, אונד ניכט פאן מאָנערע זאָנדערן פאָן פרויען איינקאסד סירט ווערדע - ווערדען אללע איבעל אבגעהאָלפּען זיין, ביטטע פֿאַסטווענדענד אייערע מיינונגען דער זאָר ט.

סיל' שאמלויער האנדידאמען

סיל' שאמלויער רבנות זייטן איזט בעקאנטליך וואקאנט. ביום ג' אמור ווארדע דאזעלבסט דרייא קאנדידאמען אין דיא פערסאנען דעם הרב וכו' מו"ה מנחם שיק מגיד אויס גראָסווארדיין, והרב וכו' אויס באַרשאָד טשאבא, אונד הרב וכו' אויס פילדעש הי' זייטענס דער געמיינדע בעשטימט אונד ווירד האָכסט ווארהשיינליך דעמאָכט דארט דיא ראכבינער וואָהל שטאמפּינדען - דיא אללגעמיינע שטיממונג לויטעט צור גונסטען דעם הרב מפילדעש נ"י.

קליינערע אנצייגען

בחור נוסטער מננן אדער שירר דער ישיבה בחור וואר!
ווירד געזוכט אין איינעם אכטבארעם הויזע פיר איין יפת תואר 17 יאהריג, 500 נון 2 יאהרע קאסט, אויסדערנען מלאכת הקודש
דעפלעקטירענדע האבען איהרע דיעסבעציגדיכע שרייבען אן דיא אדמ' דיעזעס בלאטטעס צו זעהען.

בטמע זעהר נאכדעם מעהרערע שוחטים וועלכע גאנץ אונטערליג פאסטען לאַז הערומגעהען זיך אן מיר ווענדעטען הערצווייטענד איהרע לאגע שילדערנר, איבעראלל ווא נור אויך איין קליינער פאסטען פֿיר שוחט, מלמד, משיגה א' ז' ו' וואקאנט שטעהט, מיר גיינסט בעקאנט צו געבען ולמצוה גדולה יחשב.

אין הידראמאש נירד געזוכט: איין שוחט אָהנע גארל, דער דיא פעהיגקייטען בעזיטצט דיא שגעווישע איינפאללע דעס גבאים דיא אונטערדריקקונג דער רביצין דיא קאמפלעמענטע דעססען טאָכטער דאס בארדזיעהען איהרער מאגאד פאללערגעבענסט צו ערטראגען.

(פֿאַרשטעצונג פֿאַנגט)

בייא דיא עפֿעריעסער נעאלאגען איזט אס 15 טען אויגוסט צו בעזעטצען פיר יאהרליך 650 גולדען (וואהנונג ניכט) איינע שויב גומער בעל תפלה קורא ומוהל שטעללע אפּפערטע בוז 15 טען יוני.

אין (Bare-) (שטאמוסקווא) ווירד געזוכט געטער חזן שויב פיר דען 15 טען יולי פיר דען יאהרעסגעהאלט 520 גולדען (וואהנונג ניכט) פראכע בערופענע שפעזען אקצעפטירטען.

אין ווירלאני Willány (נעאלאג) ווירד פיר 1 טען טעפטעמבער געזוכט שויב, חזן, או' ז' ו', דער צוגלייך משיגה זיין זאלל פיר 440 גולדען יאהרליכעס געהאלט, 1 קילא פלייש פֿר כשר, וואהנונג אונד נעבען איינקאממען, אָפּפערטע מיט אויסוויזע איהרע מאראלישע אויפפיהר רונג בוז 15 טען יוני איינצווענדען.

אין באלאשא דיארמאט (ארטהמדאקס) Balassa Gyarmat ווירד געזוכט צום צווייטען מאל וואס מאן דאס ערשטע מאל ניכט פינדעטע איין שויב מיט קראָפּ טיג ע קלאנפאללע שטיממע פיר 2 וואָכענדליך (אהנע וואהנונג) פראכע בערופענע שפעזען אקצעפטירטען אין נייאזאטיץ (Ujvidek) (נעאלאג) ווירד געזוכט איין טענאָריסט דער צוגלייך אויך שויב איזט מיט 500 גולדען יאהרליכעס געהאלט אס 1 טען יוני צו בעזעטצען, פראכע בערופענע, שפעזען אקצעפטירטען.

אין דער פעסטער (נעאלאג) ש"ס חברא איזט מיט דען יאהרעס געהאלט 600 גולדען דיא שטעללע איינעם טיכטיגען בעל תפלה וקורא אס 1 טען אויגוסט צו בעזעטצען, דיעזע ש"ס חברא האט איהרע וואהנונג אין

דיא Vasvári Pál נאססע דעט אקצעפטירטען ווירד קיינע וואהנונג געגעבען
בייא דיא אָרטהמדאקסען אין Hékés Csaba אונטער-ליענט דער אויטאריטאט דעם הרב הגאון מ Brettjó Ujfalú (בערעטיא אַפּאַל) איזט ש"ץ ומ"ץ ושו"ב שטעללע זאפארט צו בעזעטצען געהאלט 7 וואָכענדליך וואהנונג (איבערוולונגס שפעזען 25 גולדען) שחיטה אונד נעבען איינקאממען.

אין Osécs אונטערליענט דען הרב הג' Nagy Ida איזט ר"ה אלול הבע"ל פיר 200 גולדען יאהרעסגעהאלט (טאָגליכע ריעזיגע שרעקליכע צרות פאָן קצבים) ר"ה אלול הבע"ל שויב פאָסטען צו בעזעטצען, בוז חצי סיון אפּפערטע אן הרב הג'ל איינצווענדען, איילעט אונד לויפט (אָרטהמדאקס)

אין ניינראד קאללוי איזט מיט דען וואָכענדליכען געהאלט 1 אונד וואָהנונג ש"ב שטעללע דער אונגאריש דייטש אונד העבראָאיש אונטער ריכטעט אונד גומער בעל תפלה איזט שאהן אס 1 טען יוני צו בעזעטצען

נייעסמעס

פערבאָטטענע נקוות - אָדער שנעלל אפאראט אויס סאטמאר ווארדע איך בעריכטעט דאסס אין ה' ה' ה' דער שוחט צור 2 שטראפע פערדורטהיילט ווארדע ווילל ער וועהרענד דער שלאכט שונדע מעהר אלס 3 מינוטען נקוות פערריכטעטע, דיעזעס אורטהייל ווארדע אין ערסטער אינשטאנץ ביים גאבעללוסט, צווייטער אינשטאנץ ביים געמיינדע פארשטעהער אונד אין 3 טער אינשטאנץ בייא דער גענעראלפערזאממלונג רעכטסקראַפטיג פערקינדעט, צור געפ. ריכט שונד פיר זאמטליכע שוחטים.

אויפֿרוף

איך רופע אויף אללדיאיינענען וועלכע צום "קול כלה" בייארטעטען וואללען מיר דיעס אונטערדינגט לאָנסטענס בוז ר"ה תמוז אנצווייגען, אונד געבע נאכד מאלס בעקאנט דאסס דיעזער פּעראיין, מיטגליעדער אהנע פארטייא אונטערשיעד אויפנימט דא דיעזער מיט אנודת'הוובחים ניכט אין פערבינדונג שטעהט (זיעהער קול מבשר נומ' 4)

איינלאָדונג

נאכדעם איך בעוה"ו דיעזעס בלאטט "קול מבשר" 2 מאל וואָכענדליך פיר 4 ערשיינען צו לאססען געדענקע (מאָנטאָג אונד דאנערסטאג) אונד צוואר דער ארטיג דאסס ארמע שוחטים פיר 2 יאהרליך נור דאס דאנערסטאג בלאטט אלליין, אנדערע ווער עס זאָ ווינשען ווירד ביידע בלאָטטער פיר 4 אבאנדרען קאָננען זאללען, ביטטע זעהר אללע מיינע פ' ט' אַבאננענטע

Name	Wohnort	Name	Wohnort
Schorr	Oszlány	Silbermann	Nagy Oroszi
Klein	Sáraba	Rothmann	Uj fehértó
Grünwald	Szendró	Moskovics	Olasz Liszka
Sirati	Tétény	Kupfermann	Zenta
Weisz	Szatmár	Feigl	Zenta
Feldman	Ujpest	Rosinger	Koltha
Grünfeld	Nagy Szeben	Braff	Göncz Ruzska
Schreiber	Kassa	Lichtenstein	Alsó Várad
Wasserberger	Nyitra	Klein	Banócz
Weiler	Ipolyság	Bogler	Bodr. Kereszt.
Braun	Vác	Grünwald	Csobaj
Weiler	Miava	David Salamon	Nagy Iklód
Gewürtz	Balavásár	Schwartz	Egeres
Bleier	Horlyó		
Halpert	Makó		
Grünwald	Varannó	Adler	Bisztritz
Grosz	Benkócz	Widmann	Besztercze
Lefkovics	Szacsur	Malcz	Rudna
Berkovics	T. Nána	Eisenberg	Námesztó
Halpert	Czece	Feigenbaum	Sztárina
Jónap	Hunfalu	Fuchs	Szászfa
Grünn	Pöstyén	Roth	Diós Patony
Majersohn	Süttő	Káhán	Apahida
Gmeiner	Bátorkész	Weinstock	Geszteréd
Grosz	Bátorkész	Klein	M. Lapos
Klein	Vagselye	Feldbrand	Zsambokrét
Farkas	Kolos Borsa	Zimerspitz	Zsambokrét
Weinstock	Füzes Abony	Schächter	Zsambokrét
Weinberger	Kunhegyes	Deutsch	Nagy Surány
Glanz	Mar. Ludas	Kepecs	Kis Dersida
Friedmann	Szikszó	Goldstein	Kis Márton
Pipeszberg	Köpcsény	Liebermann	Kis Márton
Freisinger	Ada	Ornstein	Nagy Dobos
Fein	Ada	Gross	Kun Majsa
Florentthal	Medgyes	Winkler	Nagy Szeben
Fleischmann	Nagy Salló	Weintraub	Nagy Szeben
Kohn	Gerend	Kohn	Trencsén
Hecht	Avas f. falu	Czimermann	N. Rippeny
Lautbahn	Seb. Kellemes		

דיעזע פערפפערנליכונג דיענט אלס קוויטטונגען. אונד ווערדען קיינע אנדערע קוויטטונגען דען אייגענדערן ג. שיקט ווערדען. —

יצחק בן ציון וויינשטיין
דער רעדאקטאר דעם קול מבשר.

דיעס צור ריכטשנור — אין נאמען דעם — אגודת הוובחים —

גוטעס, זעהר גוטעס געשאפטלאהאל אין הידאלמאש אויף דעם בעסטען פלאטין

צו יעדעס געשאפט געאייגענט צום איבערגעבען. — פיר זאלכען דער 500 באאר בעזימעט, גליקליכע געלעגענהייט אויך מיט 300 באאר זיכערע עקסיעטעניץ. — בילליגע פאכטיינ. אויספיהרליכעס ערטהיילט דא אדמ. דיעז בל' —

אלט שים צום קויפען ווירד געזוכט —

אגודת הוובחים.

ניל עט א — איך בין — וואהער קאנען זיא מיד? — ליפפא. — ווער "וועה" אדער Jaj שרייעט, אכטעט וועניג אויף דיא ארטאגראפיע אונד אנגענעהמער שטיממע: — יא בלא ניטיץ, בערע קביס ערמין באראשהאזא — ניכט געצאגען יא בלא ניטיץ בזכרוני, מי זודמן לידו. —

צעגלעד אין קול מבשר No 4 פינדען זיא אויס פיהרליכעס — זיא פראגען אב אונטער ניכט-ארטהא-דאקסען קיינע יראים זינד?

בעסערפראגען זיא אבדענן הייטע אינטער ארט-האדאקסען בלאססע יראים זינד?

איך פראגע גאר בעזאנדער'ס הקב"ה הרצ"ה למשה דור דור ודורשיו אלאז ספרה, נעאלאג, אונד ארטאג-דאקס ווארום איזט קרה איינגעזונקען? זאללטע זיא משה רבינו ריעבער טהיילען, קרהן אלס סיגעט'ס ספרה דתן ואבירם שטאטוסקווא, אונד שליטאלען אין דיא קאנצלייא ווארע דאך דער רודער גאנץ אין ארדנונג משה רבינו פירכטעטע אבער, דאסס צימאל אויך זמרי בן סלוא אום "איינען טראטיץ אויסצופיהרען" אויך איינע ארטעהאדאקסען געמיינדע גרינדען קאנן אונד שרימאל ווירד'ס בעשטאטיגען בעסער דאסס קרה זינקט הלאוי לעבע הייטע משה רבינו

מאל יד-רודנוי אויך קאנן זיא ניכט? איך ווייס גאר דאס זיא פאר עטווא 7 יאהרען אין אוישק אלס סופר לעכטען זיא ווארען גאר בייא מיר אים הויזע פיעללייכט צווייא וואכען. —

פער בעטע בין קוין-שוחט מעהר, איך קאנדידירע אויף איינען געמיינדע פאר שטימע ער פאסטען זאמיט ווירד מינע שטיממע אויף מעהר אנגעהארט זיין שיטט סעמער יין זאלכע שריטטע מיססען לאנגסאם מיט איינוויליגונג דער רבנים געמאכט ווערדע דאזיך ווירד יא געציעלט.

סעק' אודווארהערי אירטהומליך האבען אן זיא אדערעסירט הענציאידא לא קוללתי אויך אמרתי מקולל הוא מעצמו: ל"ש, 50 בעלי בתים, האלב יידיש, נגידים אנשטאנדיג קאננענ'ס גוט מאכען, איך האבע דארט 3 אבאננענטע ווערדען איהנען פעהרעלפען.

שעניע דיעזער פלאן ווארדע אין פעסט בע-שפראכען? פאסט איינשטימונג פיר אונדורכ פיהר-באר ערקלארט.

נאמעס טוי לודוויג אדער Lajos? וויא איהנען געפעלליג איזט.

פעק' באטור אבער הערר? זאוואס האט נייעמאנד געפראגט, אלאז אויך שטעהע איהנען גוט. אדער וויי-שען זיא ראטהיילד?

Laptulajdonos és felelős szerkesztő
Weinstein Béni, Hidalmás.

Druck von Kohn et Klein, Munkács.

מיר טינגסט איהרע שטימונגען מיט צו טהיילען יעדער וויא ער דיעס ווינשען מאכטע אום דאמיט איך מיד צו איינען וויססע דיא אללגעמיינע ווינשע נאכקאממען צו קאנען (דער רעדאקטאר)

ספר זכרונות על פושעי ישראלים

ווירד אין דער רעדאקציע דעם קול מבשר פאן נון אן געפיהרט ווערדען אין וועלכען יעדער שוחט דער דען אנדערן מסיג גבול טהון ווירד פערצייכ-נעט אונד יעדען חודש איינמאל חודש אלול ותשרי 4 מאל פערפפערנליכט זיין ווירד "אין קול מבשר"

(אויספיהרליכעס פאלגט) דער רעדאקטאר

בריעף האסטען

אן מעהרערע: קול מבשר צו קליין? זעהר גוט ווענ'ס נור ניכט צוגראסס (צו פיעל) איזט. — אפי — סאנטווי זיא זינד ריכטיג צום אויסלאבען פאן "ווייכען הוט" ביז צום הארטען "שוה שטאקקל" פערשטעהען זיא דענן גאהר קיינען המוריישען וויטיץ? —

השואל — אגודת הוובחים נור ארטעהאדאקס-קארדוי — ביסטע 30 ציל — באופן אחר וקול מבשר ישמע הכל —

דיסקרעטיאן, רעכט האבען זיא, דאך אין לך אדם שאין לו שעה זאללס יעצט זיין בשעה מוצלחת אויך גלויבע מיד ניכט צו טיישען ווען איך זאגע דאסס "בעה" דיא פיעריגע ווארטען דעם קול מבשר" דיעס זא ווייט געבראכט האט, דענן זאלכעס פערלאנגט ער פרישטען אייפער, פארטדויערנדע ווארמע ערפרישוונגען זאנסט פערפירט'ס, ב"ה נאך הייטע בעקאממע אויך אונאונטער ברבאכען טאגליך אונגלויבליך הייססע גראטואטיאנשערייבען.

פאטישאי קיריש טאר יאן, שלחתי כדברך. האט סעג, פיזעש אבונני פאסטוי, ס'אינוואר אונד נאך מעהרערע אללעס ווערדע אין דיא אפפענטליכקייט ברינגען, פיר f? יאהרדיך קאנן אויך איינמאל ניכט זאפיעל געדרוקט זיין יעדעני פאללס דאנקע אויך איינגוסט הערצליך, ווירד קאממען —

בי'אי פאלו: דער אקאנאמיסט אקקערט, זאעט, דער זאמע פערפילט דארויס וואכסט ערשט שטראה (מיט ווילדעס גראז געמענגט) דאנן זאנגען ענדליך גוטע געטריידע, מוסס אבער אויך ערשט געדראשען געפוטצט, געמאהלען, געקנעטען אונד געבאקען ווערדען ביז עס גוטען געשמאקק בעקאממע — אונד שאהן דאס אקקערן קאסטעט געלד. — זא געהט'ס מיט אללען אויב מיט

Name :	Wohnort	Name	Wohnort
A. Landesmann	Kis-Terenne	Silbermann	Héthárs
Majer Kalisch	Szabadszállás	Schwitzer	Pozs. Diószeg
F. Stein	Kolozsvár	Scharf	Szuha Kálló
Simon Freireich	Miskolcz	Grünvald	Pásztó
Stern	Nádudvar	Friedmann	Sztropkó
Sussmann	Galantha	Bleich	Sztropkó
Rettek M. L.	Szerencs	Berkovics	Medeleny
Pasztermák B.	Buzita	Kohn	Rudabánya
Schlesinger	Csata	Weisz	Szalonna
Schlesinger	Keczel	Eckstein	Écska
Hirsch	Szászrégen	Fried	N. Kálló
Wasserberger L.	Szölgyén	Hirsch	Mar. Vásárhely
Schwartz	Dicső-szt.-Márt.	שוחט ובורק דייטש באזעט	
Gross	Tövis	Mandel	Kis Sebes
Berman	Köböl-kut	Werczberger	Hosszu aszó
Wohlberg,	Komárom	Weinberger	Csecs
Schwartz	M. Csáth	Grosz	Megyaszó
Rosenfeld Isr.	M. Csáth	Schwartz	Szászrégen
Ebenstein	Ruszpolyána	Grosz	H. Mád
Weisz	Nagy-Sajó	Katz	Sülelmed
Sauber	Sóvár	Spitz	Fehér gyarmad
Schlesinger	P. Vadkert	Sternberg	Tetétlen
Czucker mandl	Tab.	Friedman	Bököny
Mark	Gnezda	Fischer	Mar. sz. Király
Hirsch	Teke	Steiner	Királyháza
Meirovics	Szék Udvarhely	Stein	Kalota sz. Kir.
Grünberger	Bereuke	Lebovics	Morva
Müller	Abaujszina	Heszkel	Szarvas Kend
Schwartz	Szék. Keresztur	Klein	Kolozsvár
Schwartz	Ér Tarsa	Gerstenfeld	Kolozsvár
Stern	Torda	Waldmann	Vármező
Kohn	Mocs	Klampka	Piszke
Mark N.	Sz. Ujvár	Klein	Galgó
Spira	Bárca	Ehrenfeld	Torna
Gross	Deáki	Szegáll	Borszék
Gottlieb	A. M. Váradja	Perlmutter	Nagy Léta
Kálmán	Dregel.Palánka	Hersch Mózes	Kettős mező
Baruch Mózes	Segesvár	Kugler	Pór Ladány
Stern	M. Keresztes	Schwartz	Szalárd
Klein	Bot	Wallner	Nógr. Berczel
Günczler	Gesztely	Grünberger	S. a. Ujhely
S. Klein	Sz. Somlyó	Weinstein B.	Hidalmás
B. Klein	• Somlyó	Salamon M.	Zilah
Neumann	Szt. Jobb	Rumschein	G. szt György
Grünfeld	S. szt. Péter	Guttman B.	Nagy Várad
Feldmann	Tisza Keszi	Grossmann	Bihar
Feuerlicht	• Dorogma	Gross	Nyerg Ujfalu

סײן דיין תורה אבנעהאלטען זיין ווירד. — (זעה בילאג) איבריגענס געבע אין פֿאַרהינין בעקאנט דאס שאָהן צופאַר בעשלאָסען וואָרדע פֿאַן דען היער אקצעפטירטען שוחט זאָמטליכע קבלות וועקצונעהמען אונד איהם דיעוועלכען נור ווענן ער זיך גוט פֿאַלגס אמם אויפֿהרען ווירד ביים אויסטרעטען צוריקק צו געבען.

אלוץ דער שוחט וועלכער היער אקצעפטירט ווערדע האט פֿאַלדע אויסזוכט געאַרט פֿאַן היער צו שיידען — אויף דען שוחט וועלכער פֿאַר מיר וועק אונט פעהלשע נור איין האַרד דאַז אונד ווענן אײך ניכט הייטע אבדאנקע מאַרען ווייסס גאַטט. —

דיעס צום בעווייזען ערצעהלע אײך איינע קליינע געשיכטע, דאסס דיא היעווע רעבעצין איהר דיענסט אויפֿהעצט (אלס שפּאַסס) דען שוחט דיא באַרט צו ציהען — פֿיר יעצט גענוג דאַפֿאַן זאָפֿיעל.

(פֿאַרזעצונג פֿאַרט)

געהען וויר נון צו איינען אנדערן ניכט מיט פֿיעל בעסערן גאַנץ דעראַרטיגען ארטיקעל בײַא וועלכעס דער שױשפֿיעלער הרב מנאדי שאללוי אונט. —

גאַראַסס. דיױרדי (Garam szt. Gyogy)

פֿאַן אגודת הוובחים, (נעמליך פֿאַן ראש אגודת הוובחים) היקר החשוב וכו' מו' היצחק אהרן ראָזענבערג ערהיעלטע אײך פֿאַלגענדעם שרייבען.

..... אויך ביטטע אײך זיא אן איהרעם וי' אַרנאַן איינע אוהרה צו פֿעראַפֿענטליכען, נאַמליך:

היקר והנכבד וכו' מו' אברהם רומשײן שױב דישוב G. sz. György דער אים זעלבען ישוב הנל משמש בעבודת הקודש וואר 4 יאהר רצופות אונד האט איהנען אויך דיא הוראה פֿערזעהן פֿלאַטצליך אונט דען דאַר

טיגען רה"ק איינגעפֿאַלדען, דא דער שוחט איהם ניכט מעהר געפֿאַלדען אונט ער טראַגט אײן קאַפֿיל אונט ערן הוט, אונד האט איהם געקנידנט. זעלבער אונט פֿאַמיליען־פֿאַטער פֿאַן 7 קינדער. — היקר הנל

האט גערעכנעט עס ווירד זיך ניאמאנד וואגען דען פֿאַסטען צו בעטרעטען, עס זונד אויך מעהרערע צוד פֿראַבע ערשינען האבען אבער דען פֿאַסטען ניכט אננעהמען וואָללען, ענדליך אונט געקאַממען אײן געוויס

סער חיים אלימלך שפֿיזער דער בײַאפֿאַלל געפֿונדען האט אונד ליעס זיך אקצעפטירען.

והרב המאוהב דק"ק נאָדי־שאללוי (Nagy Salló) האט זעלבען געזאגט דאסס ער ניכט קאַממען זאָלל, אונד דער רב דשם האט איהם על זה התנאי מנסה געוועזען ווייל ער געגען דען ישוב ניכט מעיו פנים זיין קאַנטע, נון האט דער חיים אלימלך דען תנאי ניכט איינגעהאלטען אונד אונט יא געקאַממען אויף דענוועלבען פֿאַסטען אונד היקר מו' אברהם געהט הערומס נע

ונד, הוננערנד מיט זיינע 7 קינדער דיא ער ברויך מגדל צו זיין על ברכי התורה. —

דיא חברה אגודת הוובחים מאכט דא הער דען ה' חיים אלימלך שפֿיזער אויפֿמערקזאמס דאסס ווענן זיך ניכט זעלבער מיט השױב ר' אברהם אויס־גלייכע זא ווערדען וויר איין פֿסק ב"ד פֿאַן הרב הגאון דק"ק. הערויסנעהמען דאסס עס איזט אסור לאכול משהיטתו על שעבר על ארור מסיג גביל רעהו. יצחק אהרן ראָזענבערג

מינע אויגען טהראַנען מיין הערץ אונט געקלעמט מה נאמר ומה נדבר דער רב האט ניכט געד קענטט מעיו פנים זיין געגען דען ישוב דעס האלב געהט שולדלען אײן פֿאַטער פֿיר 7 קינדער שנאָרדען, אלא 8 נפשות זונד חז' לפיקה נפש אויס געזעצט ווייל דער רב קאַנן ניכט מעיו פנים זיין. —

פֿאַן איינע שוחט'ס האבע אײך אויפֿפֿאַרדערוגען ערהאלטען, דער אגודת הוובחים פֿערקנידעט נאך אַפֿען דאסס מיין בלאטט צו שאַרף קריטיזירט איבער רבנים וקהילות אבער וועה געשריגען! פֿיר וועס אונט געזאגט דער פֿסוק לא תכירו פנים במשפט? ווארום

האט מאן נאך ניכט דען פֿסוק לא תכירו מפני איש אין דער תורה הקדושה געשריבען ווענן ער שאָהן גאַנץ אויסער קראַפֿט דאַרט שטעהט?

אײך בעקעננע זעלבער מינען פֿעהלדע אײך בין צו ראש, צו שאַרף, מאן זאָלטע פֿאַר איינען רב דער איבערהויפט נאך ממשחה מיוחסת הערשטאמט פֿערשוויגען, אבער דאָך אין גאַטעס וויללען ווענן ער אויך עיג מלך הבשן אונט לאַססט זיך דען זאָ וואס פֿערשוויגען? דאַרט אירגענדוואָ שרייגען וויינען, יאמערן

אונד קלאגען 8 אָדער 9 יידישע זעלען ווענען מאַנגעל דאס טראַקענע בראַד וועלכעס איהנען דורך אײן רבנישען שאַבערל־מאַכערל ענטריסען וואָרדע, ווייסס גאַטט דער אללגיטיגע בײַ וויא לאַנגע אונד היער זאלל מאן שוויגען? זא זאלל זיין דער אמת?

איבריגענס טהייערע רבנים! האבנעהרטע גאונס! זאנעט דאך איהר זעלבער? ווענן אײך רב דען פֿאַן גאַטט ב"ה בענגאדונט, פֿאַן לאַנדעס געריכט געשיטצט, פֿאַן קהל געעהרט אונד מיט פרנסה יעדענפֿאַלס פֿערוואַרטט אונט לאַססט כמעט אומבריינגען 9 נפשות ווייל ער ניכט מעיו פנים זיין קאַנן, וואס זאלל טהון דער שוחט, דער פֿאַן גאַטט ב"ה געשמראַפט, פֿאַן לאַנדעסגערריכט ניכט אנערקעננט פֿאַן קהל פֿעראַכטעט, אונד פֿאַן פרנסה פֿערשטאַסען אונט?

ווענן אײך רב דער רהיג, זיכער, אונד געשיטצט צוהויען בײַא נאכט שלאַפט אונד פרנסה אײך בשלום

ווענן אײך רב דער רהיג, זיכער, אונד געשיטצט צוהויען בײַא נאכט שלאַפט אונד פרנסה אײך בשלום

ווענן אײך רב דער רהיג, זיכער, אונד געשיטצט צוהויען בײַא נאכט שלאַפט אונד פרנסה אײך בשלום

ווענן אײך רב דער רהיג, זיכער, אונד געשיטצט צוהויען בײַא נאכט שלאַפט אונד פרנסה אײך בשלום

ווענן אײך רב דער רהיג, זיכער, אונד געשיטצט צוהויען בײַא נאכט שלאַפט אונד פרנסה אײך בשלום